

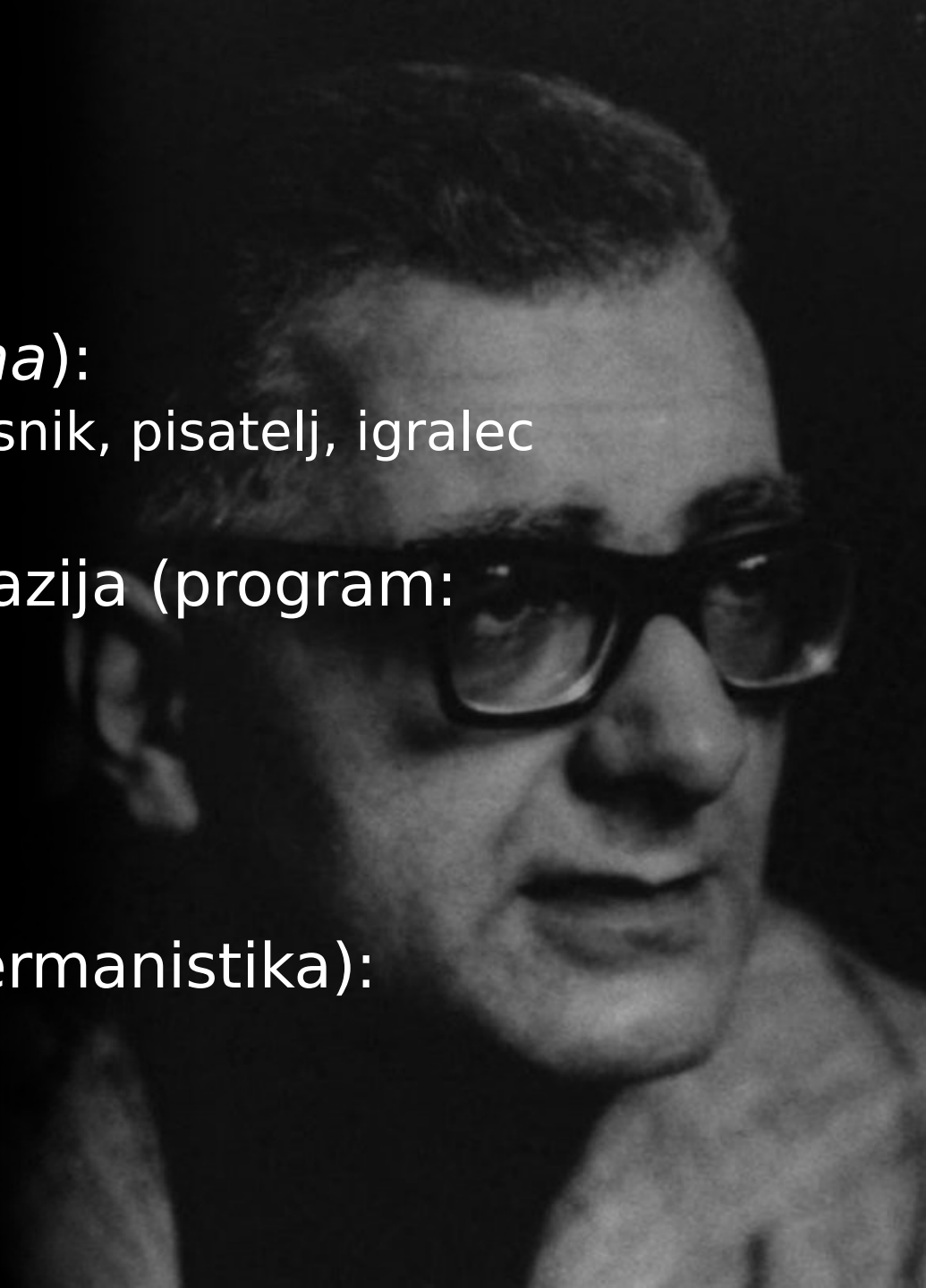
Gregor Strniša: Večerna pravljica

Avtor: Matej Pevec, G 4. B
Mentorica: Mojca Stare Aljaž, prof.

Ljubljana, 12. 12. 2018

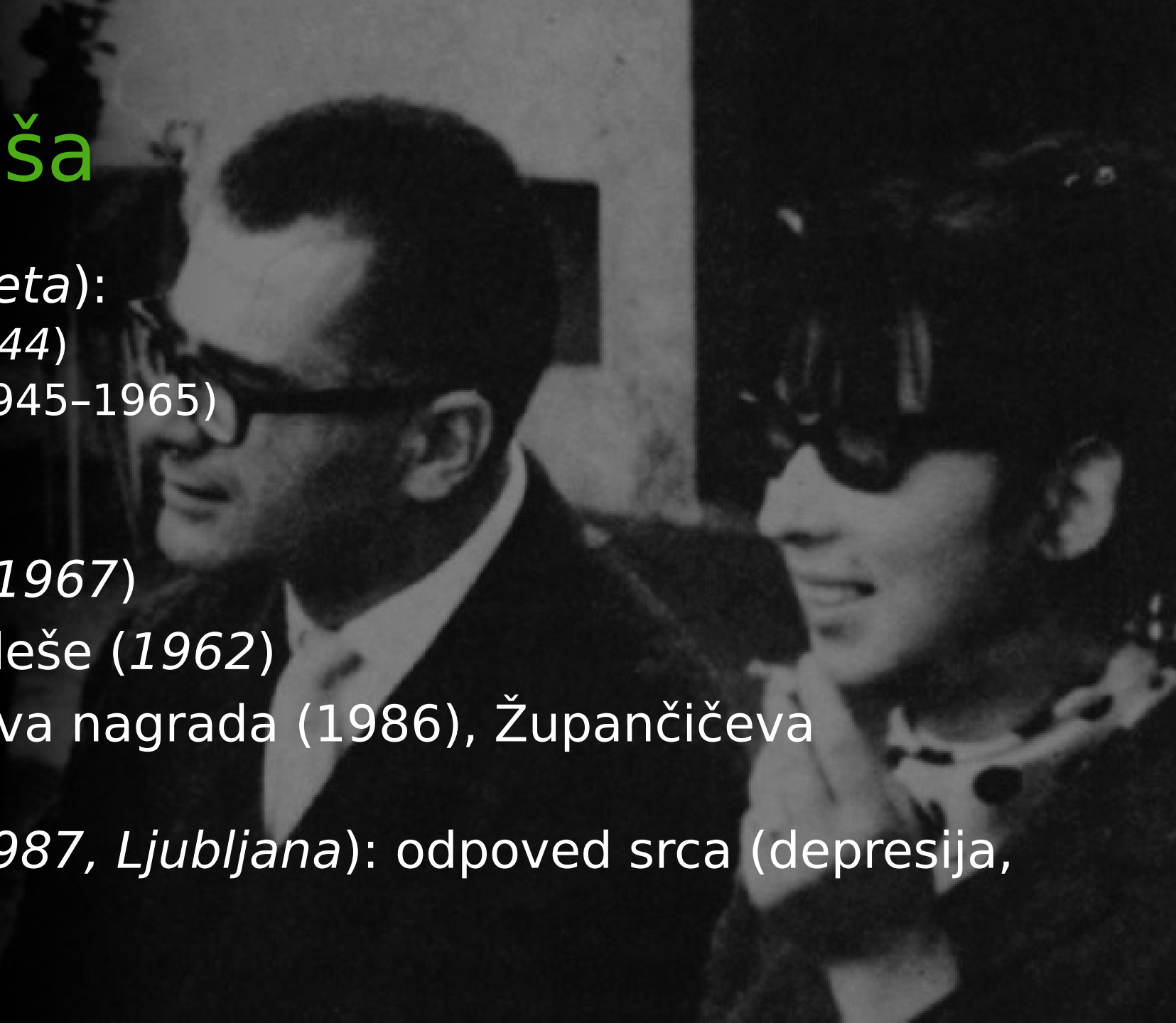
Gregor Strniša

- **Rojstvo** (18. november 1930, Ljubljana):
 - oče Gustav – uslužbenec na sodišču, pesnik, pisatelj, igralec
 - mama Alojzija – sodna uradnica
- **Šolanje** (1946–1952): Šubičeva gimnazija (program: klasična)
- **Aretacija** (1949–1951):
 - pomoč političnim emigrantom
 - izdaja državnih skrivnosti
- **Študij** (1952): Filozofska fakulteta (germanistika):
 - Revija 57 (1957): uredniški odbor
 - Diploma (1961): angleščina in nemščina
 - Študentska Prešernova nagrada (1961)

Gregor Strniša

- **Pesnjenje** (*od 12. leta*):
 - Naš rod (1929 - 1944)
 - Slovenska lirika (1945–1965)
 - Mozaiki (1959)
 - Oko (1974)
- **Drame**: Samorog (1967)
- **Popevke**: Zemlja pleše (1962)
- **Nagrade**: Prešernova nagrada (1986), Župančičeva nagrada (1974)
- **Smrt** (23. januar 1987, Ljubljana): odpoved srca (depresija, alkoholizem...)

Gregor Strniša

- **Obdobje:** 2. polovica 20. stoletja (1950–1960)
- **Značilnosti:**
 - **Zunanja zgradba** (tradicionalna): tri štirivrstične kitice
 - **Notranja zgradba** (moderna):
 - bivanjska tematika
 - bogata imaginacija – kozmična usmerjenost
 - **Slog:** sodobni simbolizem, metafizika vesoljstva, transcendenca

Večerna pravljica – Mozaiki (1959)

Drevesa odpro debla s suhim pokom
in temna srca, ki so skrita v njih,
pričnejo biti z glasom daljnih bobnov.
Od žolte lune siv lišaj visi.

Tedaj se dvignejo veliki kamni,
na tenkih nogah hodijo okrog,
kakor orjaški sivi pajki,
in grizejo mehke obraze gob.

Na drugi strani gozda, v temni hiši,
v globokih, nizkih jamah svojih sob,
spijo ljudje, kot dolge, sive miši.
Velike mačke sanj se igrajo z njimi.

Analiza

Večerna pravljica

Drevesa odpro debla s suhim pokom
in temna srca, ki so skrita v njih,
pričnejo biti z glasom daljnih bobnov.
Od žolte lune siv lišaj visi.

Tedaj se dvignejo veliki kamni,
na tenkih nogah hodijo okrog,
kakor orjaški sivi pajki,
in grizejo mehke obraze gob.

Na drugi strani gozda, v temni hiši,
v globokih, nizkih jamah svojih sob,
spijo ljudje, kot dolge, sive miši.
Velike mačke sanj se igrajo z njimi.

Pravljica, ki ne pomirja, ne uspava.

Sanje preraščajo človeka, ki postaja njihova
nemočna igrača. Izročen je divjanju
podzavesti. Sanje niso več lepe, tudi
pravljice niso več pribežališče.

Povezovanje realnega z nerealnim,
sanjskim (nadrealistična podoba sveta);
Šele ta svet razkrije človekovo nemoč in
grozo odtujenosti bivanja.

Človeku dom ne nudi zaščite pred sanjskim
svetom. Poleg tega niti v lastni hiši ni
gospodar, njegovo življenje obvlada nekdo
drug.

Notranja zgradba

- **Moderna** (dvodelna):
 - **Prvi del:** čudežni svet ponoči
 - **Ideja:** „Višji svet obstaja, a ga ljudje ne vidijo.“
 - **Drugi del:** ljudje ujetniki groze, sanj
 - **Ideja:** „Ljudje se zapirajo v svoje hiše, strah jih je, sanjajo moreče sanje; Vse to, ker ne vidijo drugega, sanjskega sveta.“

Drevesa odpro debela s suhim pokom
in temna srca, ki so skrita v njih,
pričnejo biti z glasom daljnih bobnov.
Od žolte lune siv lišaj visi.

Tedaj se dvignejo veliki kamni,
na tenkih nogah hodijo okrog,
kakor orjaški sivi pajki,
in grizejo mehke obraze gob.

Na drugi strani gozda, v temni hiši,
v globokih, nizkih jamah svojih sob,
spijo ljudje, kot dolge, sive miši.
Velike mačke sanj se igrajo z njimi.

Zunanja zgradba

- Tradicionalna oblika: tri štirivrstične kitice
- Izmenična asonanca (ABAB):
 - A – ženska asonanca: „*pokom – bobnom*“
 - B – moška asonanca: „*njih – visi*“
- Rima: „*hiši – miši*“
- Slogovna sredstva:
 - personifikacija: „*veliki kamni se dvignejo*“
 - ukrasni pridevniki: „*mehki obrazi gob*“, „*orjaški sivi pajki*“
 - sinestezijska: „*suhi pok*“

Drevesa odpro debela s suhim pokom
in temna srca, ki so skrita v njih,
pričnejo biti z glasom daljnih bobnov.
Od žolte lune siv lišaj visi.

Tedaj se dvignejo veliki kamni,
na tenkih nogah hodijo okrog,
kakor orjaški sivi pajki,
in grizejo mehke obraze gob.

Na drugi strani gozda, v temni hiši,
v globokih, nizkih jamah svojih sob,
spijo ljudje, kot dolge, sive miši.
Velike mačke sanj se igrajo z njimi.

Zunanja zgradba

- **Besedni slog:**
 - poudarjeni glagoli: „visi“, „hodijo“, „spijo“ ...
 - poudarjene samostalniške besedne zveze:
 - „glas daljnih bobnov“
 - „globoke, nizke jame svojih sob“
- **Groteskne prvine:**
 - Popačenje vsakdanjih izkustev
 - Stopnjevanje popačenja
- **Groteska:** fantazijsko preoblikovana realnost -> skrivanje stiske in strahu pred nesmisлом

Drevesa odpro debela s suhim pokom
in temna srca, ki so skrita v njih,
pričnejo biti z **glasom daljnih bobnov**.
Od žolte lune siv lišaj **visi**.

Tedaj se dvignejo veliki kamni,
na tenkih nogah **hodijo** okrog,
kakor orjaški sivi pajki,
in grizejo mehke obraze gob.

Na drugi strani gozda, v temni hiši,
v globokih, **nizkih jamah svojih sob**,
spijo ljudje, kot dolge, sive miši.
Velike mačke sanj se igrajo z njimi.

Glavne ideje

- Človek ni gospodar svojega življenja, ampak njegovo življenje obvlada nekdo drug (njegova podzavest).
- Človek ne more vplivati na svojo podzavest in tega se zaveda šele ko sanja.

Aktualizacija (za leto izdaje)

Večerna pravljica

Drevesa odpro debla s suhim pokom
in temna srca, ki so skrita v njih,
pričnejo biti z glasom daljnih bobnov.
Od žolte lune siv lišaj visi.

Tedaj se dvignejo veliki kamni,
na tenkih nogah hodijo okrog,
kakor orjaški sivi pajki,
in grizejo mehke obraze gob.

Na drugi strani gozda, v temni hiši,
v globokih, nizkih jamah svojih sob,
spijo ljudje, kot dolge, sive miši.
Velike mačke sanj se igrajo z njimi.

Vrednotenje

- Čustveno:

- Bogati pridevniki
- Večpomenskost
- Težavna tema
- Pomen posameznika v merilu vesolja (smo sami?)

- Izkušensko:

- Ali res kaj pripomoreš, če voliš?
 - Primer: Parlamentarne volitve 2018

Viri in literatura

- STRNIŠA, Gregor. 1959. Mozaiki. Koper: LIPA. (Sodobna slovenska poezija; 6)
- JESENOVEC, Ana, in LENARDIČ, Jaka. 2016. Književnost na maturi 2017. Mengeš: ICO, d.o.o. (Zbirka Priročniki; 69). ISBN 978-961-6868-72-3
- Pesnik med popevkarji:
<https://www.mladina.si/97411/pesnik-med-popevkarji/>
(9. 12. 2018)
- Gregor Strniša:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Gregor_Strniša (8. 12. 2018)

Viri slik

- V družbi s Svetlano Makarovič (1966):
https://www.mladina.si/media/www/slike.old/clanki/200131/strnisa2_display.jpg (9. 19. 2018)
- Gregor Strniša z mačko:
https://www.mladina.si/media/www/slike.old/clanki/200131/strnisa4_display.jpg (9. 19. 2018)
- Gregor Strniša:
https://beletrina.si/uploads/media/person/0001/02/thumb_b_1862_person_medium.jpeg (9. 19. 2018)

Hvala za pozornost!

– VPRAŠANJA –